

اقتصاد خرد

تألیف:

سجاد ماندگانی

آرش جمال منش

www.ketab.ir

سرشناسه	: ماندگانی، سجاد، ۱۳۶۰-
عنوان و پدید آور	: اقتصاد خرد/ تألیف سجاد ماندگانی، آرش جمال منش
مشخصات نشر	: تهران : راه نوین: ۱۳۹۲
مشخصات ظاهری	: ۲۶۰ص. نمودار
شابک	: ۷-۷۱-۶۶۷۲-۶۰۰-۹۷۸-
وضعیت فهرستویسی	: فیبا
موضوع	: اقتصاد
شناسه افزوده	: جمال منش، آرش، ۱۳۵۳-
ردیف کتاب	: ۱۵۱۳۹۲م الف/۲ HB۱۸۰/
پندی	: ۳۳۰
شماره پشته	: ۳۳۸۰۴۵۲

نشریات راه نوین

اقتصاد خرد

سجاد ماندگانی

آرش جمال منش

تایپ و صفحه آرایی: نشرانه یاز

مدیر فنی چاپ: ملیحه امین

چاپ و صحافی: تصویر، یکتافر

چاپ یکم ۱۳۹۲

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۷-۷۱-۶۶۷۲-۶۰۰-۹۷۸-

قیمت: ۱۳۰/۰۰۰ ریال

فرایند تولید کلی و جزئی به هر صورت بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، میدان انقلاب اسلامی، ابتدای خیابان کارگر جنوبی

کوچه رشتچی، شماره ۳۸، طبقه ۲، واحد ۵

تلفن: ۶۶۵۷۴۱۱۵-۶ ۶۶۹۱۳۸۲۳-۶۶۹۱۳۹۸۸

پیشگفتار:

علم اقتصاد چگونه پیش می‌رود؟ حرکت این علم از انبوه اطلاعات پراکنده و درهم و برهم به نظریات و قوانین اقتصادی که سیاست‌گزاران به آن متکی هستند چگونه است؟ علم اقتصاد مانند یک دانش تکاملی از بررسی داده‌ها آغاز می‌کند، به فرضیه‌ها دست می‌یابد، آن‌ها را می‌آزماید و سرانجام درباره چگونگی کارکردشان به وحدت نظر می‌رسد. این علم در طول سالیان دراز توسط اقتصاددانان، ریاضیدانان، دانش‌پژنان بسیار گسترش و تکامل یافته است. در واقع علم اقتصاد از آدم اسمیت که در سال ۱۷۷۶ اثر بزرگ خود «ثروت ملل» را به نگارش درآورد، سپس با «اصول اقتصاد سیاسی» جان استوارت میل در سال ۱۸۴۸ تحکیم یافت و بالاخره با آلفرد مارشال در اثر قاطع «اصول علم اقتصاد» تثبیت گردید.

آموزش این علم در کشورهای مختلف در دانشگاه‌ها آغاز شده و به گروه خاصی محدود نمی‌گردد. افراد هر جامعه در موقعیت‌های مختلف، با مسئولیت‌های گوناگون از قبیل دانشجوی، سیاست‌گزار، مدیر کارخانه، خانه‌دار، کارمند و... برای استفاده از محیط اقتصادی نیازمند درک شرایط و ساختمان اجتماعی-اقتصادی اطراف خود هستند.

کتاب حاضر با تمام کاستی‌ها، تلاشی است که نویسنده مؤلفان برای معرفی اصول علم اقتصاد خرد که نتیجه تدریس چندین ساله این درس دانشگاه آملی است. مطالب کتاب مورد استفاده دانشجویان برای یک درس سه واحدی اقتصاد خرد در سطح کارشناسی است و از ارائه مطالبی که در بالاتر از این سطح قرار می‌گیرد احتراز شده است.

از آنجاکه اکثر دانشجویانی که درس اقتصاد خرد را نمی‌خوانند به عنوان اولین درس علوم اقتصادی محسوب می‌شود. در فصل اول کلیاتی از علم اقتصاد آورده‌ایم.

در این فصل پس از مقدمه به تشریح مسائل اساسی و پایه‌ای علم اقتصاد پرداخته شده است. این مسائل موضوعاتی مانند تعاریفی از علم اقتصاد، شرحی مختصر بر تاریخ عقاید اقتصادی، تبیین موضوعات مورد بررسی در علم اقتصاد، تعاریف و طبقه‌بندی مقدماتی بازارها و کار با الملل را دربرمی‌گیرد.

در فصل دوم به تجزیه و تحلیل تقاضا، عرضه و تعادل پرداخته‌ایم. این فصل نیز مانند فصل گذشته به مثابه بخشی از اصول علم اقتصاد است که می‌تواند به طور خاصی مورد توجه مدرسین درس مبانی علم اقتصاد قرار گیرد. در این فصل مسائلی از قبیل تقاضا، عرضه و حرکات نمودارهای آن تعادل‌های پایدار و ناپایدار و انواع کشش‌ها مورد بررسی قرار گرفته است.

فصل سوم نظریه رفتار مصرف کننده را ارائه می نماید. در این فصل به موضوعاتی مانند مطلوبیت، شرط تعادل مصرف کننده، تئوری رجحان و منحنی های بی تفاوتی، منحنی های قیمت- مصرف و درآمد مصرف، منحنی انگل، اثرهای درآمدی و جانشینی و نظریات هیکس و اسلاتسکی پرداخته می شود.

فصل چهارم به ارائه نظریه رفتار تولیدکننده می پردازند. در این فصل مباحثی مانند نهاده ها و توابع تولید، منحنی های تولید کل، متوسط و نهایی، مراحل تولید، کشش های تولید و جانشینی و عدم امکان جانشینی عوامل تولید بررسی می گردد.

فصل پنجم به ارائه نظریه هزینه ها پرداخته شده است. در این فصل مواردی چون هزینه های آشکار و پنهان، هزینه های کوتاه مدت و بلندمدت و منحنی های هزینه های کل، متوسط، ثابت و متغیر مورد تجربه و تحلیل قرار می گیرد.

فصل ششم به رقابت کامل ارائه شده است. در این فصل موضوعاتی مانند شرایط حاکم بر بازار رقابت کامل، حداکثر سود و منحنی عرضه و رقابت کامل مورد بررسی است.

فصل هفتم به مسئله بازار انحصار داده شده است. در این فصل نیز مباحثی چون انحصار کامل و حداکثر کردن سود انحصار، عرضه انحصارگر، قیمت و مقدار تعادلی بلندمدت انحصارگر، تبعیض قیمت و مقایسه با بازار رقابت کامل مورد بحث قرار گرفته است.

در پایان از جناب آقای بابک گاه دینی که در تهیه این کتاب کمک شایانی نمودند و همچنین جا دارد از سرکار خانم دکتر قبادی، دکتر علی رضا انصاری، دکتر احسان عباسپور، دکتر علی محمودی و مسلم قاطبی به خاطر زحمات زیادشان در این چند سال کمال تقدیر و تشکر را به جا آوریم.

بدون شک این کتاب نیز مانند تمامی آثار منتشره بی نقص نخواهد بود. لذا از خوانندگان محترم تقاضای راهنمایی در بهبود هرچه بیشتر کتاب در چاپ های بعدی داریم.

سجاد ماندگانی

آرش جمال منش

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل یکم: قلمرو و اصول علم اقتصاد.....	۱۱
مقدمه.....	۱۳
تعاریف علم اقتصاد.....	۱۴
نظام ها و تاریخ عقائد اقتصادی.....	۱۶
گستره علم اقتصاد.....	۲۳
مسائل و مباحث اقتصادی.....	۳۰
کالاها.....	۳۲
بازارها.....	۴۳
تجارت بین الملل.....	۴۸
فصل دوم: تقاضا، عرضه و تعادل.....	۵۳
تقاضا.....	۵۵
عرضه.....	۵۹
تعادل عرضه و تقاضا.....	۶۱
تعادل پایدار و ناپایدار.....	۶۴
سقف و کف قیمت.....	۶۵
کشش قیمتی تقاضا و عرضه.....	۶۷
کشش متقاطع و درآمدی تقاضا.....	۷۱
درآمد کل، نهایی و متوسط.....	۷۲
فصل سوم: نظریه رفتار مصرف کننده.....	۷۹
مطلوبیت اصلی و مطلوبیت تربیتی.....	۸۲
شرط تعادل مصرف کننده.....	۸۶
تنوری رجحان کلاسیک.....	۸۹
نقدی بر نظریه رجحان کلاسیک.....	۸۹
تنوری رجحان نئوکلاسیک.....	۹۰
ویژگیهای منحنی های بی تفاوتی.....	۹۳
نرخ نهایی جانشینی.....	۹۴
خط بودجه.....	۹۹
عوامل مؤثر بر تعادل مصرف کننده.....	۱۰۳

۱۰۳	 منحنی درآمد- مصرف
۱۰۳	 استخراج منحنی انگل
۱۱۰	 منحنی قیمت- مصرف
۱۱۵	 تفکیک اثر کل تغییر، جانشینی و درآمد
۱۱۷	 نظریات هیکس و اسلاتسکی
۱۲۷	 فصل چهارم: نظریه رفتار تولیدکننده
۱۳۰	 توابع تولید
۱۳۵	 استخراج منحنی تولید متوسط از منحنی تولید کل به طریق هندسی
۱۳۷	 ارتباط تولید کل و سطح تولید نهایی
۱۴۰	 کشش تولیدی نهاده و تولیدی متغیر
۱۴۲	 اندازه گیری تابع تولید
۱۴۳	 رابطه بین ضریب تابع کشش تولیدی نهاده های تولیدکار و سرمایه
۱۴۷	 عدم امکان جانشینی عوامل تولید
۱۴۹	 قابلیت جانشینی عوامل تولید
۱۵۰	 منحنی همسانی تولید
۱۵۴	 نرخ نهایی جانشینی فنی MRTS
۱۵۶	 مقایسه بین منحنی های تولیدیکسان و منحنی های بی تفاوتی
۱۶۴	 دوره بلند مدت و بازده نسبت به مقیاس
۱۷۳	 فصل پنجم: نظریه هزینه ها
۱۷۵	 هزینه های آشکار و پنهان
۱۷۶	 مفهوم هزینه فرصت با استفاده از منحنی امکانات تولید
۱۷۷	 هزینه های کل در کوتاه مدت
۱۸۲	 استخراج منحنی AFC از منحنی TFC
۱۸۳	 استخراج منحنی AVC از منحنی TVC
۱۸۴	 استخراج منحنی MC از منحنی TVC
۱۸۵	 رابطه بین منحنی های هزینه نهایی MC و هزینه متغیر متوسط AVC
۱۹۱	 حالت خاص هزینه های تولید
۱۹۲	 هزینه های تولید در بلند مدت
۱۹۴	 استخراج منحنی های هزینه بلند مدت
۱۹۷	 رابطه بین هزینه نهایی در کوتاه مدت و بلند مدت

فصل ششم: بازار رقابت کامل.....	۲۰۷
شرایط بازار رقابت کامل.....	۲۱۰
منحنی تقاضای مؤسسه.....	۲۱۰
تعیین شرط حداکثر سود در کوتاه مدت از طریق جبری.....	۲۱۱
استخراج منحنی عرضه کوتاه مدت واحد تولیدی در بازار رقابت کامل.....	۲۱۶
حداکثر سود در بنگاه در بلند مدت.....	۲۲۱
منحنی عرضه بلند مدت با فرض صنعت دارای هزینه ثابت.....	۲۲۲
منحنی عرضه بلند مدت با فرض صنعت دارای هزینه صعودی.....	۲۲۴
منحنی عرضه بلند مدت با فرض صنعت دارای هزینه نزولی.....	۲۲۵
فصل هفتم: انحصار.....	۲۳۵
منحنی تقاضا در بازار انحصار.....	۲۳۷
انحصار و حداکثر کردن سود.....	۲۳۹
حداکثر کردن سود انحصارگر.....	۲۴۰
تعیین شرایط حداکثر سود انحصارگر در کوتاه مدت به طریق جبری.....	۲۴۱
منحنی عرضه یک بنگاه انحصاری.....	۲۴۳
قیمت و مقدار تعادلی در بلند مدت.....	۲۴۴
تبعیض قیمت.....	۲۴۸
مقایسه بین بازار رقابت کامل و رقابت انحصاری.....	۲۵۴
قضایای واقعی.....	۲۵۶
منابع.....	۲۶۰